

جمهوری اسلامی ایران

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

آیین نامه حمایت‌های تشویقی از:

فعالیت‌های علمی-پژوهشی

با عنوان:

آیین نامه حمایت از «گروه‌های پیشران»

مصوب کمیسیون هماهنگی و اجرایی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۴/۱۲/۸

تاریخ ویرایش ۱: ۱۳۹۹/۱۲/۳

جمهوری اسلامی ایران
معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
ستاد راهبری توسعه علوم و فناوریهای شناختی

مقدمه:

ستاد راهبری توسعه علوم و فناوریهای شناختی به منظور ارتقاء ظرفیت‌های علمی و فناوری در سطح ملی و رشد گروه‌های بین‌رشته‌ای در حوزه‌ی علوم و فناوریهای شناختی، از گروه‌های پژوهشی در چارچوب سیاست‌ها و اولویت‌های مصوب، برابر این آیین‌نامه حمایت می‌کند.

ماده ۱: تعاریف

ستاد: ستاد توسعه علوم و فناوریهای شناختی

گروه پیشران: به مجموعه‌ای متشکل از محققان برجسته‌ی با سابقه و جوان متخصص در رشته‌های مرتبط با علوم و فناوریهای شناختی اطلاق می‌شود که بر اساس ارزیابی ستاد طی یک دوره زمانی مشخص به صورت منسجم، متمرکز و هم‌افزا در توسعه فناوری، ارائه خدمات و پژوهش در زمینه یکی از اولویت‌های ستاد فعالیت داشته و به دستاوردهای ملموس، قابل ارزیابی و ارزشمند نایل شده باشند. گروه پیشران از این پس در این آیین‌نامه با عنوان "گروه" نام برده می‌شود.

مدیر گروه: یکی از اعضای گروه که علاوه بر دارا بودن شرایط عمومی که در تعریف گروه آمده است، از نظر پیشینه علمی - پژوهشی مبرز بوده و با پیشنهاد اکثریت (ترجیحا اجماع) اعضا و تایید ستاد به عنوان مدیر گروه شناخته می‌شود.

هسته راهبری گروه: زیرمجموعه‌ای از اعضای گروه که مسئول راهبری گروه، تعریف برنامه پیشنهادی گروه و اجرای آن پس از تصویب را برعهده دارد. ریاست هسته‌ی راهبری گروه به عهده مدیر گروه است.

حمایت مادی: به مجموعه‌ای از حمایت‌های مالی ستاد و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری اطلاق می‌گردد که ستاد طبق آیین‌نامه‌های خود از طریق گروه در اختیار مراکز علمی، محققان، فناوران و دانشجویان قرار می‌دهد. **حوزه فعالیت:** به حوزه علمی و فناوری اطلاق می‌گردد که زیر مجموعه یکی از اولویت‌های ستاد بوده و گروه علمی و فناور جهت فعالیت متمرکز در آن مورد حمایت قرار می‌گیرد.

برنامه مصوب: به برنامه سه ساله‌ی جامع فعالیت‌های گروه که به تصویب ستاد رسیده باشد اطلاق می‌گردد.

جمهوری اسلامی ایران

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

ستاد راهبری توسعه علوم و فناوریهای شناختی

ماده ۲: اهداف

۱. ایجاد هسته‌های بین‌رشته‌ای و توسعه دهنده علم و فناوری در حوزه علوم و فناوری‌های شناختی در کشور
۲. تمرکز و استمرار در حمایت از توسعه علم و فناوری در حوزه‌های فعالیت گروه‌ها جهت تعمیق دستاوردها و تسریع در پیشرفت کشور در حوزه علوم و فناوری‌های شناختی
۳. ایجاد زمینه مناسب برای برون‌سپاری و تخصصی نمودن توسعه فناوری، پژوهش، آموزش، ترویج و تربیت نیروی انسانی در راستای سیاست‌های ستاد
۴. پایش وضعیت کشور و دنیا در حوزه فعالیت گروه‌ها
۵. ایجاد پایداری و خودتنظیمی در توسعه علمی و فناوری از طریق ایجاد گروه‌های تخصصی در حوزه فعالیت گروه‌ها
۶. فراهم نمودن امکان استفاده بهینه از منابع مختلف در کشور به واسطه فعالیت و ارتباطات اعضای گروه
۷. توسعه فرهنگ کار میان‌رشته‌ای و بین مرکزی به عنوان زیرساخت اصلی توسعه علوم و فناوری‌های شناختی با ایجاد گروه‌های موفق
۸. جذب نخبگان و مبتکران مستعد به حوزه علوم و فناوری‌های شناختی به صورت هدفمند و فعالیت محور

ماده ۳: گروه‌های واجد شرایط

۱. داشتن حداقل چهار عضو هیئت علمی خبره از مراکز، دانشگاه‌ها و یا شرکت‌های دانش‌بنیان با سابقه فعالیت علمی شاخص در حوزه علوم و فناوری‌های شناختی به تایید ستاد به عنوان اعضای اصلی گروه که شامل مدیر گروه هم می‌شود
۲. شناخت اعضای اصلی گروه از شرایط کشور و دنیا در حوزه فعالیت
۳. داشتن برنامه راهبردی تحقیقاتی و یا توسعه فناوری منطبق با اولویت‌های ستاد

جمهوری اسلامی ایران
معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
ستاد راهبری توسعه علوم و فناوریهای شناختی

۴. توانایی گروه در جذب نخبگان داخلی و خارجی و تربیت نیروی انسانی در حوزه فعالیت
  ۵. داشتن سابقه ارتباط مؤثر در حوزه‌ی فعالیت با مراکز علمی و فناوری برتر دنیا
  ۶. دارا بودن سابقه و روحیه همکاری با سایر پژوهشگران کشور در زمینه‌های مرتبط با حوزه فعالیت گروه
- تبصره ۱: مرجع ارزیابی گروه‌های واجد شرایط ستاد است و تشکیل گروه با دعوت ستاد انجام می‌شود.
- تبصره ۲: شرکت‌های دانش‌بنیان بایستی با حداقل یکی از دانشگاه‌ها و یا دیگر مراکز علمی در حوزه فعالیت همکاری داشته باشند.

ماده ۴: شرایط حمایت

۱. ارائه پیشنهاد تشکیل همراه با برنامه فعالیت گروه (بر اساس موارد ماده ۶) به دعوت ستاد و تصویب برنامه در ستاد
۲. حرکت مستمر در چارچوب برنامه مصوب در ابعاد پژوهشی و فناوری، تربیت و توسعه نیروی انسانی و برنامه‌ریزی به تایید ستاد
۳. پویایی در جذب محققان برتر ایرانی داخل و خارج از کشور به گروه به صورت شبکه بین‌رشته‌ای و بین مرکزی
۴. استمرار و تقویت فعالیت بین‌رشته‌ای مابین اعضای گروه

تبصره ۱: پیشنهاد تشکیل و برنامه فعالیت گروه‌ها ابتدا توسط گروه پژوهش جهت داوری به داوران داخلی و بین‌المللی ارجاع و تصمیم نهایی توسط شورای مشترک پژوهش و آموزش ستاد اتخاذ می‌گردد.

تبصره ۲: گروه سالانه شرح فعالیت خود را به ستاد گزارش می‌دهد. ناظران از میان اساتید برجسته داخلی و خارجی توسط گروه پژوهش ستاد تعیین می‌شوند. ادامه حمایت از گروه در هر مرحله مشروط به تایید فعالیت گروه توسط ناظران و شورای مشترک پژوهش و آموزش ستاد است.

ماده ۵: وظایف مدیر گروه

جمهوری اسلامی ایران

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

سازمان توسعه علم و فناوریهای شناختی

۱. نمایندگی گروه در تعامل‌های رسمی با استاد
۲. مسئول حسن انجام کلیه فعالیت‌های مصوب گروه
۳. هزینه‌کرد حمایت‌های دریافتی براساس برنامه مصوب گروه
۴. تشکیل هسته راهبری گروه و هدایت آن در راستای فعالیت‌های مصوب
۵. ارائه گزارش فعالیت‌های ادواری گروه به استاد

ماده ۶: وظایف و معیارهای ارزیابی گروه

۱. توسعه فناوری، ارائه خدمات و انجام پژوهش در حوزه‌ی فعالیت گروه در کشور در چارچوب برنامه مصوب گروه در ستاد (دستیابی به معیارهای ارزیابی حداقل یکی از وظایف جدول ۱)
  ۲. توسعه شبکه محققان و نیروی انسانی لازم برای فعالیت‌های علمی و آموزشی در حوزه فعالیت گروه (جدول ۲)
  ۳. همکاری با ستاد جهت سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و هدایت اقدامات و فعالیت‌های مرتبط در کشور (جدول ۳)
  ۴. جذب بودجه از دیگر منابع مالی (جدول ۴)
  ۵. تعامل علمی با مراکز تصمیم‌گیر مربوطه جهت ایجاد و اصلاح روال‌ها به منظور توسعه و تسهیل فعالیت گروه در کشور
  ۶. همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان، صنعتی یا خدماتی جهت تبدیل دانش به فناوری یا خدمات در حوزه فعالیت
  ۷. همکاری با شرکت‌های معتبر بین‌المللی جهت انتقال دانش و تبدیل آن به خدمات یا فناوری در حوزه فعالیت
- تبصره ۱: به گروه‌هایی که دستاوردهایی در بیش از یکی از حوزه‌های توسعه خدمات، فناوری یا علم (جدول ۱) داشته باشند امتیاز بالاتری تعلق خواهد گرفت.

تبصره ۲: داشتن موارد ۶ و ۷ به عنوان امتیاز در ارزیابی گروه در نظر گرفته می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

سازمان توسعه و فناوریهای شناختی

تبصره ۳: در ارزیابی هر یک از حوزه‌های جدول ۱ به فعالیت‌های بسیار برجسته امتیاز بالاتری تعلق می‌گیرد. میزان افزایش امتیاز غیرخطی خواهد بود.

لازم به ذکر است جزییات هر یک از موارد ذکر شده و سایر زیرفعالیت‌ها به صورت جامع در برنامه پیشنهادی تعیین می‌گردد.

جدول ۱: پژوهش، توسعه فناوری و خدمات شناختی

معیار ارزیابی	وظیفه	
<p>آ. ثبت پتنت بین‌المللی و ملی</p> <p>ب. اخذ تاییدیه و مجوزهای لازم جهت ارائه خدمات شناختی در سطح کشور و یا بین‌المللی</p> <p>پ. میزان گردش مالی حاصل از ارائه خدمات شناختی در حوزه‌های عمومی</p> <p>ت. میزان استفاده از خدمات شناختی ارائه شده، در حوزه‌های استراتژیک</p> <p>ث. میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و دولتی (خارج از ستاد) در گروه و یا شرکت‌های مرتبط جهت توسعه و ارائه خدمات شناختی</p>	توسعه خدمات شناختی مورد نیاز کشور در حوزه فعالیت	۱
<p>آ. ثبت پتنت بین‌المللی و ملی</p> <p>ب. اخذ تاییدیه و مجوزهای لازم جهت ارائه فناوری‌های شناختی در سطح کشور و یا بین‌المللی</p> <p>پ. میزان گردش مالی حاصل از ارائه فناوری‌های شناختی در حوزه‌های عمومی</p> <p>ت. میزان استفاده از فناوری‌های شناختی توسعه داده شده، در حوزه‌های استراتژیک</p> <p>ث. میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و دولتی (خارج از ستاد) در گروه و یا شرکت‌های مرتبط جهت توسعه و تولید محصولات مبتنی بر فناوری‌های شناختی</p>	توسعه فناوری‌های شناختی در حوزه فعالیت	۲

جمهوری اسلامی ایران

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

سازمان توسعه و فناوریهای شناختی

<p>آ. تعداد مقالات چاپ شده در مجلات برتر بین‌المللی (دو دهک برتر بر اساس IF و یا ربع اول (Q1) بر اساس SJR در حوزه فعالیت گروه) توسط اعضای گروه</p> <p>ب. تعداد ارائه سخنرانی کلیدی در کنفرانس‌های معتبر بین‌المللی</p> <p>پ. تعداد ارائه سخنرانی کلیدی در کنفرانس‌های معتبر داخلی</p> <p>ت. تعداد پایان‌نامه‌های مصوب دکتری و کارشناسی ارشد در حوزه فعالیت (سالانه حداقل سه دانشجو در هر مقطع)</p> <p>ث. تعداد کارگاه‌های علمی و سمپوزیوم‌های برگزار شده توسط گروه در کنفرانس‌های معتبر بین‌المللی</p> <p>ج. تالیف و چاپ کتاب</p>	<p>توسعه علم در مرزهای دانش در حوزه فعالیت</p>	<p>۳</p>
---	--	----------

جمهوری اسلامی ایران
 معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
 ستاد راهبری توسعه علوم و فناوریهای شناختی

جدول ۲: توسعه نیروی انسانی و شبکه محققان

معیار ارزیابی	وظیفه	
<p>آ. تعداد اساتید فعال و مؤثر در گروه در انجام پژوهش، تربیت دانشجو و توسعه فناوری و خدمات شناختی</p> <p>ب. رشد تعداد اساتید فعال و مؤثر گروه در هر سال</p> <p>پ. تعداد اساتید برجسته فعال خارج از کشور در گروه به صورت همکار و یا استاد وابسته (حداقل دو نفر)</p> <p>ت. تعداد اساتید برجسته و یا جوان مستعد جذب شده به گروه از خارج از کشور به عنوان عضو هیئت علمی</p>	<p>کشف و جذب محققان مرتبط در دانشگاه‌های برتر داخل و خارج از کشور در حوزه‌های مرتبط با فعالیت گروه</p>	۱
<p>آ. تنوع و تخصص اعضای گروه</p> <p>ب. تنوع مراکز علمی اعضای گروه (حداقل دو مرکز)</p> <p>پ. تعداد پایان‌نامه‌های دکتری و کارشناسی ارشد تحت سرپرستی و یا اتمام یافته‌ی بین رشته‌ای با سرپرستی مشترک بین رشته‌ای و بین مرکزی در حوزه فعالیت (حداقل دو دانشجوی دکتری و دو دانشجوی کارشناسی ارشد)</p> <p>ت. میزان فعالیت در شبکه اجتماعی محققان (داشتن حداقل یک صفحه فعال برای گروه و فعال بودن کلیه دانشجویان دوره دکتری گروه در شبکه و شبکه آزمایشگاهی ستاد)</p>	<p>ایجاد شبکه فعال بین رشته‌ای و بین مرکزی میان اساتید گروه</p>	۲
<p>آ. تعداد و توزیع پایان‌نامه‌های تحت سرپرستی و اتمام یافته در دانشکده‌های مرتبط</p> <p>ب. تعداد و تنوع ارائه دروس جدید و مرتبط در دانشگاه‌ها و فضای مجازی (حداقل یک درس)</p> <p>پ. تعداد سخنرانی‌های در کنفرانس‌های معتبر داخلی</p> <p>ت. تعداد کارگاه‌های علمی برگزار شده در سطح کشور (سالانه حداقل یک کارگاه)</p> <p>ث. تعداد و تنوع استانی سخنرانی‌های علمی در دانشگاه‌های کشور (حداقل دو سخنرانی در سال)</p> <p>ج. تعداد و تنوع استانی کارگاه‌های دانش‌آموزی برگزار شده (سالانه حداقل یک کارگاه)</p> <p>چ. تعداد کارشناس آزمایشگاه تربیت شده در گروه</p> <p>ح. تعداد محقق پسادکتری (حداقل یک محقق در دوره فعالیت)</p>	<p>توسعه نیروی انسانی در حوزه فعالیت توسط اعضای گروه</p>	۳

جمهوری اسلامی ایران
 معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
 ستاد راهبری توسعه علوم و فناوریهای شناختی

جدول ۳: همکاری در سیاست گذاری و برنامه ریزی

معیار ارزیابی	وظیفه	
آ. ارزیابی کیفی گزارش و روش مطالعه	بررسی وضعیت حوزه فعالیت در دنیا	۱
آ. ارزیابی کیفی گزارش و روش مطالعه	بررسی وضعیت کشور در حوزه فعالیت	۲
آ. کیفیت و میزان مشاوره ارائه شده به تشخیص ستاد ب. دسترس پذیری اعضای گروه جهت شرکت در جلسات ارائه مشاوره	ارائه مشاوره تخصصی به ستاد جهت سیاست-گذاری	۳
آ. ارزیابی کیفی برنامه ریزی راهبردی گروه ب. ارزیابی کیفی برنامه ی شش ساله و نه ساله ی توسعه تحقیق گروه	ارائه اهداف و چشم انداز درازمدت	۴

جدول ۴: جذب بودجه

معیار ارزیابی	وظیفه	
میزان بودجه جذب شده با ضریب ۲	جذب بودجه و سرمایه گذاری از بخش خصوصی	۱
میزان بودجه جذب شده با ضریب ۱	جذب بودجه دولتی و عمومی به غیر از ستاد توسعه علوم و فناوری های شناختی	۲
میزان وام دریافتی با ضریب ۱/۵	اخذ وام	۳
میزان درآمد با ضریب ۲/۵	کسب درآمد از طریق فروش پتنت، ارائه خدمات شناختی، فروش فناوری و یا محصولات شناختی	۴

ماده ۷: حمایت های ستاد

حمایت های ستاد از طریق پرداخت به مرکز علمی اعضای اصلی گروه انجام می گیرد. برنامه مصوب گروه دارای بودجه بندی مشخص برای هر زیرفعالیت می باشد. پرداخت حمایت بر اساس هر زیرفعالیت انجام شده و صرفا برای آن قابل استفاده است. بودجه زیرفعالیت ها تحت سرفصل های زیر تعریف می گردند:

۱. بودجه توسعه فناوری، خدمات و پژوهش در حوزه فعالیت:

جمهوری اسلامی ایران
معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
ستاد اجرایی توسعه علوم و فناوریهای شناختی

الف) تکمیل تجهیزات آزمایشگاهی لازم برای انجام توسعه فناوری، خدمات و پژوهش در حوزه فعالیت
ب) تهیه مواد مصرفی

ت) هزینه استفاده از تجهیزات و خدمات آزمایشگاهی خارج از گروه طبق تعرفه‌های مصوب در کشور
ث) هزینه پرسنلی شامل:

- آ. حق الزحمه محققان پسادکتر تا سقف ۵۰٪ حقوق یک استادیار عضو هیات علمی پایه یک
- ب. پژوهانه دانشجویان دکتر تا سقف ۸ میلیون ریال در هر ماه
- پ. پژوهانه دانشجویان کارشناسی ارشد تا سقف ۳ میلیون ریال در هر ماه
- ت. کارانه تکنسین متخصص آزمایشگاه تا سقف ماهانه ۵ میلیون ریال
- ث. حق تحقیق سایر اعضا

- ۲. حق مدیریت مدیر گروه (تا سقف ۵٪ بودجه مصوب طرح و تا سقف سالانه ۱۸۰ میلیون ریال)
- ۳. بودجه لازم برای همکاری با اعضای بین‌المللی گروه به صورت جداگانه و مطابق با آیین‌نامه‌های مرتبط ستاد بررسی، تصویب، محاسبه و پرداخت می‌شود.
- ۴. حمایت از شرکت در کنفرانس‌های بین‌المللی به صورت جداگانه و مطابق آیین‌نامه‌های مرتبط ستاد بررسی، تصویب، محاسبه و پرداخت می‌شود.
- ۵. حمایت از گروه برای انجام دیگر وظایف مطابق با آیین‌نامه‌های مرتبط ستاد بررسی، تصویب، محاسبه و پرداخت می‌شود.

ماده ۸: روش حمایت

- ۱. حمایت از گروه در چارچوب عقد یک قرارداد مادر حداکثر سه ساله مابین ستاد و مرکز علمی که مدیر گروه عضو هیات علمی آن است انجام می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران
معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
ستاد راهبری توسعه علوم و فناوریهای شناختی

۲. در صورت درخواست مدیر گروه، امکان انعقاد قراردادهای فرعی در راستای برنامه مصوب و منتج از قرارداد مادر با مراکز علمی اعضای گروه وجود دارد. مسئولیت انجام برنامه مصوب بر عهده مدیر گروه بوده و هرگونه پرداخت در قالب قراردادهای فرعی منوط به تایید مدیر گروه است.
  ۳. حمایت از گروه در هر سال مشروط به تایید فعالیت گروه توسط ناظران و شورای مشترک پژوهش و آموزش ستاد است.
  ۴. بودجه حمایتی مطابق میزان اعتبار مصوب شده توسط ستاد تامین می‌گردد.
  ۵. به منظور تشویق گروه‌ها به جذب بودجه از دیگر منابع و یا کسب درآمد، میزان حمایت ستاد در هر سال به شرح زیر قابل افزایش است:
    - آ. در صورت جذب بودجه از دیگر منابع یا وام توسط گروه متناسب با مجموع بودجه‌ها و وام جذب شده، طبق جدول ۴ و با اعمال ضرایب مربوطه، تا سقف ۷۰ درصد بودجه مصوب
    - ب. در صورت کسب درآمد توسط گروه متناسب با درآمد کسب شده، طبق جدول ۴ و با اعمال ضرایب مربوطه، تا سقف ۵۰ درصد بودجه مصوب
  ۶. پرداخت حمایت در هر سال حداکثر در دو مرحله صورت می‌گیرد. پرداخت حمایت از مرحله دوم به بعد منوط به تایید ناظران تعیین شده و ستاد مبنی بر اجرای موفق برنامه در مرحله قبل توسط گروه است.
- این آیین نامه در ۸ ماده و ۷ تبصره در تاریخ ۹۴/۱۲/۰۸ در کمیسیون هماهنگی و اجرایی ستاد توسعه علوم و فناوری‌های شناختی به تصویب رسید و در تاریخ ۹۹/۱۲/۳ ویرایش شد.